

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 11.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 Juni 1911.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspis 20 öre pr petitråd.

31 Årg.

Nikolai von Wilm.

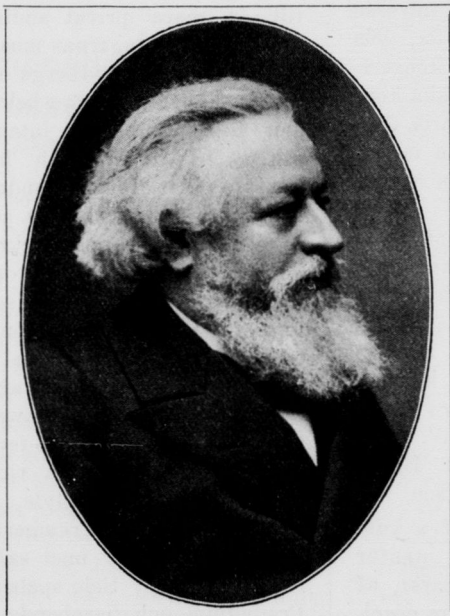
Först nu ha vi fått tillfälle att egna vår uppmärksamhet åt frånfallet af en betydande tonsättare, Nikolai von Wilm, som den 20 februari afled i Wiesbaden. I vida kretsar är Wilm bekant för sina vackra och nobla mindre pianostycken, äfven som pedagogisk musik särskildt värdefull. En hans biograf yttrar om honom: »Wilm framträdde icke såsom en banbrytare i tonkonstens rike men väl såsom en af de älskvärdaste, mest finsinnade talanger, en äkta harmonisk konstnärnatur, hvars verk äro lika fria från grubblande reflexion som själlös frivolitet, i stället bära de stämpeln af en sund, välljudsrik, i sitt skapande lycklig personlighet och försätta därför åhörarna ovillkorligen i lycklig stämning». Åt operan och orkestern riktade han ej sin skapande verksamhet. Hans hufvudfack var pianolitteraturen. På detta område har han gjort sig

Fritz Dietzmann
13-årig violoncellvirtuos

berömd genom talrika förträffliga kompositioner, men han har äfvenledes skapat sång- och kammarmusik af värde. Han var en flitig komponist; hans senaste arbeten sträcka sig till opus-talet bortåt 250 och kort före sin död afslutade han flere af en amerikansk förläggare beställda sonater.

Nikolai Peter von Wilm föddes den 4 mars 1834 i Riga, son af en ansedd jurist och rysk ämbetsman. Denne, som var musikaliskt bildad, invigde sonen Nikolai redan som gosse i generalbasens hemligheter. Wilm'ska huset var en medelpunkt för stadens musiklif, och länge utfördes en gång i veckau kammarmusik i detsamma. I pianospelning, teori och komposition hade den unge Wilm goda lärare på platsen, och då kapellmästaren Konradin Kreutzer mot slutet af sin lefnad flyttade till Riga, öfvertalade han, efter att ha lärt känna några kompositioner af den unge v. Wilm, hans far att låta sonen blifva musiker, »som Gud skapat honom till». Sålunda blef

† Alexandre Guilmant

† Nikolai von Wilm.

han 1851—1856 lärjunge vid konservatoriet i Leipzig, och efter en studieresa 1857 blef han andre kapellmästare vid stadsteatern i Riga. Men denna verksamhet låg ej åt hans håg, hvilket ock intygas af att han aldrig försökte sig på att skriva en opera. På rekommendation af Ad. Henselt blef han anställd som lärare i teori och pianospel vid Nikolai-institutet i Petersburg, en befattning som han innehade till 1875. Efter att ha gift sig med en dotter till statsrådet d:r Lessig, lämnade han Petersburg och slog sig ned i Dresden samt tre år därefter, 1878, i Wiesbaden, där största delen af hans kompositioner sett dagen. Under vistelsen i Petersburg utkommo dock pianoverken op. 2, 5, 6, 8, 9, 11 och 12. Af Wilms kompositioner för kammarmusik är mest bekant en Sextett op. 27 för 2 violiner, 2 altar och 2 violonceller. Han har äfven skrivit en Stråkkvartett (op. 4) och en Nonett. Af de talrika pianokompositionerna må framhållas hans 4-händiga Suiten (op. 25, 30, 44, 53). Wilms pianostycken äro mest karaktärsstycken i knapp form efter Schumanns förebild och med öfverskrift som antyder en stämning eller något objekt. Bland hans kompositioner för sång framstå 8 andliga à capella-Motetter äfvensom vackra manskörer samt en del solosånger.

Som människa och musiker var Nikolai von Wilm högt aktad och omtyckt; all str fvan efter ansedd offentlig ställning och utmärkelser låg honom fjärran.

Alexandre Guilmant.

Den 29 sistlidne mars afled i Paris den berömda orgelvirtuosen och komponisten Alexandre Guilmant. Det är nu fyra år sedan denna tidning med anledning af hans sjuttiårsdag innehöll hans, af porträtt åtföljda biografi, skriven af vår framstående organist d:r G. Hägg, som under vistelse i Paris gjort den utmärkte och älskvärde konstnärens personliga bekantskap. Med ledning af denna uppsats meddela vi nu nedanstående nekrolog.

Alexandre Guilmant föddes den 12 mars 1837 i Boulogne sur-Mer och gjorde sina första musikstudier hos sin far (Jean Baptiste G., f. 1793, d. 1890 i nämnda stad, där han varit organist i 59 år). Han utbildade sig sedan som musiker för den i Paris då bosatte tonsättaren och sångläraren Gustave Carulli och därefter för den utmärkte orgelvirtuosen N. J. Lemmens i Bryssel. Vid 16 års ålder blef Guilmant organist i St Nicolas i födelsestaden. I Paris blef han 1871 organist i kyrkan de la Trinité och 1896 professor vid konservatoriet i ergelspelning och improvisation. Han har äfven därstädes dirigerat konserter

i Trocadéro och var en af Schola Cantorum grundare. Ur den nämnda biografien af H. anföras vi följande:

Guilmant kan anses vara den af nutidens orgelkomponister, som blifvit mest känd och spelad. Det finnes väl knappast någon mera kunnig organist, som ej äger några af hans talrika orgelkompositioner eller åtminstone mycket väl känner hans namn. Denna popularitet får kanske i någon mån tillskrifvas en del af hans mera populärt hållna kompositioner, men i stort sedt har Guilmant äfven tillfört orgellitteraturen ett betydande antal förstklassiga arbeten. I hans 18 stora häften »Pièces dans differents styles pour orgue» torde man finna mycket af bestående värde, däribland de äfven af tyska kritici så varmt erkända fugorna. Att G. var en utmärkt kontrapunktiker märker man i dessa fugor, där han, utom pregnanta och expressiva temata, visar en ovanligt ledig polyfoni.

Bland Guilmants större verk må nämnas: 7 *Sonater* för orgel, *Symfoni* för orgel och orkester, *Marche fantasie*, *Marche funèbre*, *Marche élégiaque*, *Meditation*, *Allegro* samt slutligen *Finale alla Schumann*, alla dessa för orgel med stor orkester.

Af hans öfriga många arbeten uppräknas vi här endast *L'organiste pratique* (10 häften), *The practical organist* (endast till någon del innehållande samma stycken som föregående samling), *L'organiste liturgiste* (10 häften), bearbetningar af gregorianska koralmelodier, samt en mångfald större och mindre vokalverk, däribland 3 *Messor* med orgel och orkester.

Här må dessutom påpekas G:s stora kultur- och musikhistoriskt utomordentligt värdefulla verk *Archives des Maîtres de l'Orgue*, innehållande äldre mästares kompositioner jemte biografiska uppgifter samt *Ecole classique d'orgue* (25 häften).

Guilmant kan äfven sägas vara den af våra nutida orgelvirtuoser, som mest bidragit till att väcka intresse för orgelmusiken och orgelspelet, dels genom sina många och stora konsertresor, dels genom sina historiska konserter i Trocadéropalatset i Paris, därvid de äldre mästarnes namn intaga en mycket dominerande plats å programmen.

Som bekant är, har Guilmant äfven visat den svenska orgelmusiken uppmärksamheten att inöfva och utföra ett svenskt program å en af dessa Trocadérokonsalter, hvilken konsert egde rum den 11 juni 1906, hvarvid följande svenska tonsättare voro representerade: G. Mankell, C. W. Rendahl, Emil Sjögren, Gustaf Hägg, Patrik Wretblad och Otto Olsson.

Han brukade dessutom gifva konserter i sin villa i Meudon utanför Paris, där han egde en utmärkt, af firman Cavaillé Coll bygd, större orgel.

En tysk musiktidning ger honom

detta eftermäle: Guilmant var en af dem, som hade den rätta uppfattningen af den religiösa konsten: Vida skild från att göra orgeln, det härligaste af alla instrument, till ett tungrodt klaver, visste han att ur detsamma framlocka de underbaraste naturliga stämningar.

Fritz Dietzmann.

Bland märkliga företeelser inom musikvärlden kan onekligen räknas de s. k. underbarnen. Man kan likna framträdandet af ett sådant vid en soluppgång, som lofvar skänka en strålande dag och man kan ej undgå att icke blott med förvåning utan ock med glädje och beundran bevittna en talang och en utveckling hos ett barn till en betydenhet, som annars kräver mångåriga studier. Af sådana underbarn, som här tjasat oss, kunna nämnas pianisten Raoul Koczalski och på senare tid violinisterna Florizel von Reuter, Mischa Elman, Kathleen Parlow och Vivien Chartres. Pienot och violinen lämpa sig ju också bäst af alla instrument för sådana brådmogna talanger, men violoncellen mellan ett barns knän — det tycks nästan mirakulöst. Med en liten 13-årig violoncellist ha vi emellertid fått i dessa dagar göra bekantskap på en af honom gifven konsert, nämligen Fritz Dietzmann från Köpenhamn. Nå, det var nu inte en violoncell af den vanliga storleken, ty den kunde mest ha rymt hela den lille artistens personlighet, utan endast ett $\frac{3}{4}$ -instrument, och från början fick han nöja sig med $\frac{1}{4}$ -exemplar, ty han började traktera instrumentet redan vid 4 års ålder.

Det är en affärsman här som gjort fyndet i Köpenhamn och tog gossen med sig hit för att låta honom, för första gången utom hemlandet i en storstad, träda fram för offentligheten. Dessförinnan hade hans skyddspatron till en mera privat audition inbjudit de större tidningarnas musikreferenter, som i hotell Rydbergs stora sal en trappa upp fingo göra bekantskap med den lille knubbiga, intagande, tvärsäkre 13-åringen och hans talang, hvars prestationer, understödda af fröken Märtha Ohlsons säkra ackompanjemang, med skäl väckte förvåning. Dagen därpå innehöll också tidningarna hans bild och notiser om underbarnet. Och så kom konserten i vetenskapsakademiens hörsal inför talrik publik, och med verkligt artistprogram, börjande med Tschakowskys Variationer öfver ett rococo-tema, ett vanligt nummer på stora violoncellisters konserter. Därpå följde, känsligt spelad, Schumanns »Träumerei» och Mazurka af Popper med säkert och liffullt föredrag. Solo spelade han sedan Præludium och Sarabande ur Suite II af Bach med god uppfattning. Den

virtuosa talangen gaf han sedan prof på med Franz Nerudas »Ungarisch», »Lucie» fantasi af Kletzer och Tarantella af Axel Jørgensen, tillägnad honom själf. Äfven det vauliga konsertstycket »Elfdans» af Popper utförde han extra med förvånande färdighet, som för öfrigt med renaste intonation gaf sig tillkänna i löpnin- gar, drillar, flageoletter, oktav- och ackordföljder samt språng till de hög- sta lägen med osviklig träffsäkerhet. Hans reportoar lär redan uppgå till ett 20-tal föredrag-stycken. Publiken var förtjust och inropade den unge virtuosen efter hvarje nummer samt mångfaldiga gånger efter konsertens slut. Utom applåder sködade han ock, som andra artister, en blombukett, men af ovanligare slag, ty en — sä- kerligen honom mera välkommen lika- som varaktig — kärna i densamma var ett med silfverknuta försedt ridspö, betecknande nog, ty säkert kommer detta underbarn med tiden att göra karriär och vinna pris på konstnärssa- nan, att döma af hvad han redan förmår.

Fritz Dietzmann är född 1898 i Köpenhamn, där hans far, Paul Dietz- mann, af tysk börd, också violoncellist, är anställd i ett kapell på hotell »d'Angleterre». För 20 år sedan till- hörde han Meissnerska kapellet i Berns' salong. En äldre son, Rudolf, hvil- ken som 7-åring började traktera violoncellen, håller på att fullkomna sig på detta instrument i Berlin för den berömda mästaren Hugo Becker. Till öfning för sina begåfvade söner har fadern arrangerat en mängd violoncell- trior, som han spelat med dem.

Unge Fritz är tydligen ingen drif- husplanta, har ej behöft någon tvun- gen, öfveransträngande träning, derom vittnar den vackra, friske och frodige gossens hela personlighet, och det porträtt vi här meddela af honom bär syn för sagen.

Internationella musikkon- gressen i Rom.

Den 4—11 april.

bildade ett led i de festligheter och kon- gresser af alla slag, hvarmed Italien fi- rar sitt första halfsekel som själfstän- digt konungarrike. Den italienska re- geringens inbjudan till denna kongress hade hörsammats af en del stater inom och utom Europa, dock saknades re- presentanter för flera af kulturländerna, främst Tyskland. Detta gjorde sig känn- bart vid kongressens förhandlingar, som därigenom erhöilo en mer italiensk lo- kalpatriotisk prägel än som är lämpligt vid internationella kongresser. Af de sex sektioner, på hvilka arbetet enligt planen skulle vara fördeladt, kunde blott fyra träda i verksamhet; den för- sta var ägnad musikhistoria och musik-

litteratur, den andra undervisning, den tredje praktisk musik och den fjärde musikens filosofi. Kongressen öppna- des den 4 april i kongresspaviljongen vid Castel San Angelo i närvaro af ita- lienska konungaparet och en talrik pu- blik. Grefven af San Martino höll in- vigningstalet, hvori han uppdrog riktlin- jerna för musikhistoriens utveckling och kongressens mål samt hälsade deltagar- ne välkomna. Därefter framförde borg- mästare Nathan efter en längre historisk öfversikt Romas hälsning till kongres- sen och generaldirektören för de sköna konsterna Ricci en hälsning från un- dervisningsministern. Välkomsthälsnin- garne besvarades af prof. Adler. Vid det därefter företagna valet af kongres- sens styrelse blef undervisningsministern hederspresident, grefve San Martino verkställande president och vice presi- denter Dir. Falchi, Mascagni, Ricci, se- nator Franara och kommandör Rous- seau. Ordförande för de olika sektio- nerna blefvo prof. Herzfeld från Ungern, prof. Adler från Österrike, prof. Car- rillo från Mexico, bibliotekarien Wot- quenne från Belgien, prof. de Lange från Holland och prof. Maréchal från Paris. Äfven om arbetsordningen läm- nade öfrigt att önska, utvecklades stor ifver på de olika områdena. Under kongressveckan höllos dagliga samman- komster mellan 9—12 i San Angelo. Ef- termiddagarna ägnades åt konserter, te- atrar och inbjudningar till olika säll- skap.

Första sektionens förhandlingar, som jag hufvudsakligen följde, inleddes af prof. Masson vid franska institutet i Florenz, hvilken uppläste Mme Brenets bidrag till kongressen. Mme Brenet har lyckats samla en kronologisk historia öf- ver Les musiciens de la Sainte Cha- pelle i Paris, som grundades af Lud- vig den helige på 1200-talet. De vär- defulla och intressanta anteckningarna upptaga namnen på 900 musiker från 1400-talet till revolutionen. De Lange gaf därpå en framställning af musiklif- vet i Holland från 1898, hvarefter Mas- son uppläste en afhandling af Lionel de la Laurencie öfver två outgifna kon-serter af den piemontesiska violinisten Guignon på 1700-talet, hvilka finnas i Dresden. Instrumentalmusiken var mel- lan 1740—50 hufvudsakligen företrädd af konserter, hvilka bildade en förbe- redelse till symfonistiken. I Paris upp- stod vid denna tid en symfoniskola, mer eller mindre påverkad af Mannheimsko- lan på samma gång som af den italiens- ka Concerto grosso. Underligt nog fanns vid kongressens början ej något piano till förfogande, hvarför föredra- garne nödgades sjungande återgifva de musikaliska illustrationerna. Masson gaf därjämte en pikant bild från de för- sta striderna i Paris omkring 1740 mel- lan anhängarna af den italienska och franska musiken. Stor uppmärksam- het tilldrog sig ett föredrag af Cametti öfver ett 30-tal arior för en till fyra rö- ster af madrigalisten Orazio Michi med

tillnamnet dell'Arpa på 1600-talets för- ra del. De erhöilo en särskildt egen- domlig charme genom att enligt de gam- la italienska traditionerna sjungas af fal- settister, den ena sopranist och den an- dra altist samt dessutom en tenor och en bas.

Inom den didaktiska sektionen fram- ställde Hortense Parent olika förslag till användandet af grafiska tecken vid pianomusik samt plåderade för ita- lienska språkets upprätthållande som mu- sikspråk. Giulio Bas föreslog förenklan- det af harmoniläran och grundandet af harmoni- och kontrapunktstudierna på basis af rytmiken och den musikaliska perioden. Prof. Setaccioli påpekade Riemanns sträfvande i dylik riktning. Samma teori kommer vidare att behand- las vid Londonkongressen af prof. Fe- deli i hans afhandling öfver reformer i kompositionsundervisningen. Efter en liflig debatt enades man om en resolu- tion, hvori framhölls, att harmoni och kontrapunkt böra studeras parallellt på rytmikens och den musikaliska perio- dens grund. Prof. Boch redogjorde för ett nytt notskriftsystem, som skall vara en utveckling och fullkomning af det nuvarande. En skarp diskussion ägde rum den andra kongressdagen i andra sektionen med anledning af Montefiores redogörelse för den musikaliska ägande- rätten. Genom förläggaren Ricordis närvaro och de utfall, som gjordes mot de två allenarådande musikförläggarna Ricordi och Sonzogno, blef det ömtaliga ämnet en rent italiensk angelägenhet, hvarvid den italienska hetsigheten var svår att hålla inom vissa gränser. Mon- tefiore genomgick förläggarärrätten sedan 1700 och den italienska lagstiftningen på detta område samt framhöll dess bri- ster, särskildt då det gäller skydd åt musikdramatiska verk. För Trubadu- ren och Traviata erhöil Verdi knappt 20,000 lire och för Macbeth blott 8,000 lire samt 40 proc. af uppförandena un- der tio år, under det att lagen tillförsä- kade honom tantiem under 80 år. En- dast vid sina sista verk lyckades han ge- nomdrifva sin lagliga rätt. Jämförel- ser gjordes med den liberala schwei- ziska lagstiftningen, och beslöts det, att man skul'e hänvända sig till regeringen för att frammana ett lagförslag, som bättre värnade de italienska komponi- sternas intressen. I den sammanslagna andra och tredje sektionen förevisade Censi en automatisk notskriftsapparat, som, anbragt på pianot, återger not för not och tidsvärde mot tidsvärde allt, hvad som spelas på instrumentet. Den- na automusicografo är uppfunnen af Barbiéri, och har jag bland de till Aka- demiens bibliotek öfverlämnade kon- gresspapperen bifogat en noggrann be- skrifning därpå. Mexicos delegerade, Carrillo, lämnade en redogörelse för mu- sikens utveckling i Mexico. Staten un- derhåller med 250,000 lire om året ett fullständigt konservatorium för 6- till 700 elever. Två symfoniorkestrar af konservatoriets lärare och elever gifva

ett stort antal konserter med klassiska och moderna verk; förra säsongen gafs bl. a. Beethovens nio symfonier. Fedeli gaf en öfverblick af den italienska musikens utveckling under de sista 50 åren och dess ställning för närvarande samt önskemålen för framtiden. Man beslöt efter en liflig diskussion att till den italienska musikens höjande hos regeringen begära en omreglering af de italienska konservatorierna, upprättandet af en nationalopera i Rom och införandet af cantus choralis i skolorna. Såsom utländsk delegerad protesterade jag mot detta allt annat än internationella beslut, och anmälde, att jag ej kunde delta i en dylik resolution. Ett liknande icke internationellt förslag af Andolfi om en obligatorisk musikkurs i skolornas primära och sekundära klasser samt om upprättandet af en professur i musik vid universitetet i Rom, blef äfven antaget. Af allmänna intresse var prof. Adlers föredrag om Corpus scriptorum de musica, hvarvid han uppmanade de italienska musicologerna att understödja utgifvandet af detta betydelsefulla verk, dels finansiellt, dels genom att för forskare underlätta tillträdet till bibliotek o. d. samt slutligen att bidra till med egna arbeten. Musikdirektör Vessella höll ett kort föredrag om vikten att uppnå enhetlighet i paritüren för militär- och framlade tre olika schema för stor, medelstor och liten orkester. Man biföll hans förslag att för vederbörande i de olika länderna framlägga en plan till uppnående af enhetliga partiturer för militär- och orkester. Torrefranca lämnade en fängslande redogörelse för den moderna instrumentalmusikens ursprung och särskildt den venetianska skolans insats därvid genom komponisten Platti, hos hvilken man finner fröet till den senare tyska orkesterskolans uppspirande. Andersen höll föredrag om den danska musiken och Liapunoff om den ryska. Mitt eget bidrag till kongressen bestod i en framställning af den svenska musikens historia med särskild hänsyn till dess utveckling under de sista 50 åren. Vid sista allmänna sammanträdet förevisade Andolfi ett nytt instrument för militär- orkestern vid namn Rothfon, ämnadt att ersätta den franska sarrusofonen, som på grund af dess dyrbarhet och besvärliga mekanik ej erhållit den väntade spridningen. Rothfonen finns i fem storlekar. Dess teknik kan på några dagar läras af den, som förut behärskar klarinett, saxofon, oboe eller fagott. Klangen är en blandning af engelskt horn och fagott, dock ej af större välljud, hvarför den väl knappast har utsikt att uttränga sarrusofonen. Instrumentet är konstrueradt af firman Fratelli Bottali i Milano.

Omväxling i kongressarbetena bereddes genom åtskilliga föranstaltningar och fester, bland hvilka en mottagningsfest å Capitolium intog främsta rummet. Malicen berättar, att värden, Roms älsk-

värde borgmästare Nathan, begagnat tillfället att samtidigt bereda några tusen af sina valmän en förströelse. Men det gaf i så fall blott ökad lif åt den lysande festen i de härliga praktsalarna, hvari finnas samlade antikens och renässansens skatter. En festföreställning å Costanzi-teatern, hvarvid uppfördes Vilhelm Tell, en vokalkonsert i Agosteo, en utflykt till Tivoli i förening med en konsert till minne af Palestrinas samtida Nanino, som föddes därstädes 1544, samt några privata fester voro i öfrigt de hufvudsakliga nöjena. En konsert för 80 blåsinstrument i en liten sal med Schuberts H-mollsymfoni, Chopin-nocturner o. dyl. på programmet var mer tvifvelaktig som nöje betraktad.

Roms Regia accademia e liceo musicale di Santa Cecilia, grundadt 1570 af Palestrina, gaf med egna krafter en festkonsert för kongressisterna, vittnande om, att konservatoriet intar en mycket hög ståndpunkt. På grund af den intressanta konserten beslöt jag att närmare lära känna anstalten, hvarför jag aftalade med dess direktör att ägna det en dag efter påsken, då det åter öppnades. Under påsken besökte jag Roms förnämsta kyrkor och kloster för att konstatera, att kyrkomusiken i påvestaden fortfarande står ganska lågt. Gynnsammare blef intrycket af besöket i den gamla akademien, som är inrymd i ett f. d. kloster. Akademiens hederspresident är konungen och dess president greffe San Martino. Dessutom finns två vicepresidenter, fyra censorer, tio styrelsemedlemmar, en jurist och en sekreterare samt en jury af sju medlemmar, en pröfningskommitté af tolf personer, tre revisorer och en bibliotekskommitté af sju personer. Examenskommissionen är delad i en allmän, bestående af tolf medlemmar, och en speciell för hvarje klass. Kompositionsklassen har således en kommission af sex ledamöter, pianoklassen tolf, sångklassen sju, o. s. v. i de öfriga femton klasserna. En särskild kommitté står i spetsen för akademiens konserter. Akademien förögar öfver en ypperlig orkester af 87 musiker och en stor blandad kör. Konserterna äga rum i Agosteo, kejsar Augustus' mausoleum, som omvandlats till en magnifik konsertsal, hvars akustik dock lämnar öfrigt att önska. Här gifvas öfver 30 konserter på säsongen under medverkan af Europas främsta dirigenter och solister. Under operasäsongen spelar orkestern i Costanzi-teatern.

Akademiens bibliotek har en mängd salar och lärum till sitt förfogande och innehåller de dyrbaraste skatter såväl i tryck som handskrift. Bl. a. såg jag de första upplagorna af Monteverdis operor och Palestrinas verk samt vackra prof på de tidigaste nottrycken. I en sal förvaras uteslutande manuskrift såsom Bellinis, Donizettis och Rossinis egenhändiga operapartiturer m. m. Tyvärr är biblioteket ännu ej på långt när ordnad. Till dess riktande anslår sta-

ten årligen 2,500 lire och dessutom 300 lire till kopiering för bibliotekets räkning af outgifna italienska verk, befintliga i utländska och inhemska bibliotek.

Il Liceo musicale står i samma förhållande till la Regia accademia som Musikkonservatoriet i Stockholm till Musikaliska akademien. Anstalten understöddes af staten, kommunen och staden med 120,000 lire om året. Ledaren för lyceet är sedan 1902 direktör Falchi, en god dirigent, ansedd komponist samt synnerligen sympatisk personlighet. Professorn i den högsta pianoklassen är Giovanni Sgambati, för närvarande nestorn inom ej blott Roms utan hela Italiens tonkonst. Att utmärkta lärarekrafter äfven finnas i de öfriga klasserna, därpå gaf akademiens festkonsert ett öfvertygande bevis. Med den gedigna utbildning det unga Rom numera åtnjuter i Roms Liceo musicale, har man all anledning hoppas på en musikalisk renässans i detta tonkonstens hemland.

Olallo Morales.

Musikbref från Nürnberg.

Den gamla vackra Mästersångarstaden i Bayern hör ju ej till Tysklands musikcentra, men som dess musiklif dock är ganska rikt, och jag under en tids vistelse i Nürnberg blifvit satt i tillfälle att få en inblick däri, tillåter jag mig härmed lämna Eder värda tidning några meddelanden om detsamma.

Nürnberg har en ny, modernt utstyrd och inredd Stadt-theater, som kostat staden c:a 7 millioner Mark i uppförande. Den utarrenderas f. n. till en rik »Liebhaber», Hofrat R. Balder, som emellertid ingalunda lär göra några lysande affärer på företaget. Repertoaren utgöres omväxlande af operor, operetter samt skådespel af olika art. Detta teaterns mångsidiga syfte hindrar, att den egentliga operaverksamheten tillräckligt kan tillgodose, men den förfogar dock öfver — särskild på spinnsidan — god sångarpersonal, och orkestern har en alldeles utmärkt 1:ste dirigent i kapellmästaren Bernhard Tittel. Under dennes ledning uppfördes i början af april för första gången i Tyskland Massenet's nya opera »Don Quixote», som med sin sångbara, verkningfulla musik och tacksamma libretto, blef till en succés för både kompositören och teatern. En aktningvärd andel i framgången hade hufvudrollens innehafvare, bassångaren Paul Bender från Münchens Hofopera, hvilken, gynnad af ett härligt röstmaterial och en idealisk figur, utförde en genomgående konstnärlig prestation. Samma utmärkte sångare hade jag äfven nöjet höra som »Ochs von Lerchenau» i Strauss' famösa nyskapelse »Rosenkavalieren», som gafs för utsäldt hus och belönades med rikliga ovationer. Operan ifråga har ju såväl hvad ämnet som behandlingen af detsamma beträffar, föga gemensamt

med Strauss' föregående operaverk och är synnerligen rik på vackra och lustiga detaljer. Nürnbergs teater hade äfven kostat på den stora nyheten ett duktigt arbete och en präktig uppsättning. — I säsongens elfte timme belönades nürnbergarna för sitt musikintresse med de numera i Tyskland nästan obligatoriska »Festspiele». Dessa omfattade tre dagar (d. 25, 27 o. 30 april) hvarunder uppfördes, »Lohengrin», »Barberaren i Sevilla» och »Mästersångarne». Alla solopartier utfördes af förnämliga och dyrbara gäster från Tysklands främsta scener, hvadan Festspelen gäfvö främlingen en god exposé af hvad musiklandet par préférence har att bjuda i den vägen, sedan Amerika dragit till sig de allra klarast lysande stjärnorna. Lohengrins parti utfördes sål. af K. Kammer-sänger Heinrich Hensel från Wiesbaden, Henriks af herr Carl Braun från samma scen, Telramunds af Herr Plaschke och Elsa's af Eva van der Osten, båda från Dresdener-operan, samt Ortruds slutligen af Fru Preusse-Matzenauer från Hoftheatern i München. En utomordentlig ensamble, som emellertid på grund af ovana vid akustiken och orkestern, kanske slösade väl mycket med sitt vackra och rika röstmaterial.

»Barberaren» (som nu följde) dirigerades glänsande af en mycket ung och liflig italienare, Friderico del Cupolo, och blef äfven till en högtid för de fulltaliga åhörarna. Som »Rosina» hade man nämligen lyckats förvärfva ingen mindre än Frieda Hempel, den äfven för Stockholmspubliken välbekanta koloraturdivan från Stora Operan i Berlin. I andra akten hade af konstnärinnan inlagts några bravur-variationer af Adam öfver ett tema af Mozart, hvilkas häpnadsväckande svårigheter öfvervunnos med fenomenal ledighet och renhet. Rosina hade f. ö. en värdig tillbedjare i Herr Eric Wirl från Frankfurt, som rönt lifligt bifall för sin svåra prestation som Grefve Almoviva, och äfven Figaro's tolkare, herr van Gorkom från Karlsruhe, var en angenäm bekantskap att göra. Som en värdig avslutning på Festspelen utfördes så Mästersångarne, som naturligtvis samlat ut-såldt hus. Nürnbergerne äro sina traditioner trogna. Taktpinnen fördes denna gång af kompositören och kapellmästaren Hans Pfitzner. Han kunde förvisso mönstra en härlig sängarskara och i förening med denna och den präktiga förstärkta orkestern åstadkom han utmärkt tolkning af det geniala tonverket. Kammer-sänger Walter Soomer fr. Leipzig förenade som Hans Sachs en lycklig apparition med en varm, nyansrik baryton, och ett dramatiskt fulländadt återgifvande af skomakaren-poetens upphöjda karaktär, och tillvann sig därmed lejonparten af applåder-skorna. På samma höga plan stodo Mannheimer-operans hjältetenor Fritz Vogelstrom som Walter, och Dr Paul Kuhn från München, som gaf en synnerligen genomtänkt och lustig typ af David.

Programmet beredde mig vidare en angenäm öfverraskning genom att såsom framställarinna af Eva's roll upptaga ett svenskt namn, Fru Lily Hafgren-Waag från Mannheim. Fru W. torde tyvärr i Sverige vara känd endast genom pressen, men har i Tyskland redan förskaffat sig ett frejdadt rykte, samt engagemang vid festspelen i Bayreuth. och f. o. m. nästa höst vid Berlineroperan. Hon har en nordisk gestalt och en stor, ljus och välbildad stämma, som särskildt vackert framträdde i 3:dje aktens kvintett. Denna, som blef aftonnens höjdpunkt, utfördes f. ö. på alla händer mästertligt, och belönades oförbehållsamt och frenetiskt med applåder. Regien var vidare omsorgsfull och uppsättningen äkta Nürnbergs, d. v. s. vacker. Endast kören försökte i någon mån rubba intrycket af en annars oförglömlig afton.

För den publik, som ej har böjelse för eller tillfälle till operabesök, gifves det emellertid här andra möjligheter att få njuta god musik. Nürnberg äger nämligen en stående, af staden understödd filharmonisk orkester, c:a 50 man stark, som ledes af Dir. Wilh. Bruch och är ganska bra sammansatt. Sagda orkester ger under säsongen hvarje månad en symfonikonsert, samt hvarje vecka folkkonsert, alla med synbarligen väl sammansatta program och som oftast fulltaligt besökta. Till de senare konserterna är entréen också satt så låg som 35 pfennige. Vid ett tillfälle nyligen utfördes för första gången ett obetitladt orkesterverk af Münchener-kompositen Beer-Walbrunn direkt »från bladet», då hvarken dirigent eller orkestermedlemmar fått studera partitur och stämmor; tempobeteckningar o. dyl. voro ej heller angifna, hvarför det ankom på dirigenten att i ögonblicklig ingifvelse uppfatta och ange desamma. Kompositionen föreföll dock ej vara af sammansatt natur och återgafs hörbarligen lyckligt, men experimentet, som föregåtts af stark reklam, var onekligen mera originellt än efterföljansvärdt. Orkestern förfogar för sin verksamhet öfver en mycket rymlig och akustiskt god lokal, som kan komma stockholmare att lifligt afundas de goda nürnbergarne. Under sommarmånaderna gifvas med understöd af staden gratiskonsert i Nürnbergs parker och förlustelseetablissemang, men med lättare program, afsedt att kunna njutas i förening med bier-drickning.

En annan musikform, som mycket gauteras af nürnbergarne, är manssöngen, enkannerligen den fyrstämiga, hvilken utöfvas af icke mindre än ett 30-tal föreningar. De två förnämsta af dessa äro »Lehrergesangverein» och »Nürnberger Männergesangverein». Den senare, som rekryteras ur stadens bästa och förmögnare kretsar, firade i april sitt högtidliga 50-årsjubileum, hvartill eder meddelare vänligt inbjöds deltaga »som representant för sångarlandet Sverige». Festligheterna inleddes med en

ståtlig konsert under ledning af Dir. Carl Hirsch och medverkan af den berömda altsångerskan Mme Cahier från Wien, barytonen Heisse-Winkel från Wiesbadenoperan, en stor och präktig damkör samt ofvannämnda filharmoniska orkester. Det intressanta programmet omfattade först Richard Strauss' »Wanderers Sturmlied» för 6-stämmig blandad kör och orkester, hvarpå följde ett par romanser af samme kompositör för baryton och orkester, Brahms' Rhapsodie ur Goethes »Hartzeise» för altsolo och manskör med orkesterackompagnement. Efter en paus bjöd orkestern Debussy's stämningsmättade »L'après-midi d'un Faune» och tillsammans med Mme Cahier ett par romanser af Berlioz, som gäfvö en liten ljusglimt åt det för öfrigt allvarstygda programmet. Dettas hufvudnummer utgjordes af en intressant nyskapelse af den unge komponisten Carl Bleyle, för alt- och barytonsoli, blandad kör och orkester, med motto »Lernst lachen» ur Nietzsche's »Also sprach Zarathustra». Såväl dirigent som samtliga medverkande ha all möjlig heder af det vackra och svåra programmets genomförande, som säkerligen kostat mycket allvarligt intresse och arbete på alla händer. I festligheternas rad ingick äfven bl. a. en »Sängerabend», hvartill inbjudits en del andra sångföreningar, som hvar och en utörde sina glansnummer, omväxlande med orkestermusik. Det hela var ett gynnsamt tillfälle att få göra bekantskap med den tyska kvariettsång-repertoaren och dess utöfvare. Bekantskapen var mycket angenäm, och som glädjande öfverraskning fick jag bland extranumren höra en svensk folkvisa samt Finska Rytteriets Marsch båda naturligtvis i öfversättning. Det hela vittnade framför allt om ett sällspordt intresse för den populära musikformen, ett intresse, som Stockholmarne ha all anledning att afundas de goda nürnbergarne. Kanske sammanhänger emellertid detta med lokalfrågan som här är synnerligen lyckligt löst. En dyrbart och konstnärligt utstyrd festschrift gaf mig tillfälle att följa »Nürnberger Männergesangverein's» öden och målmedvetna utveckling under det lyckligen passerade halfseket.

V. B.

FÖLJETONG.

En märkvärdig violin.

(Forts.)

»För tusan!» svarade han Pardi på dennes fråga rörande fiolen, »det där är en ödesdiger pjäs. Den här fiolen sjöng den 24 augusti 1573 grafsången för fyratio tusen hugonotter! Det är den fiol, på hvilken Karl den nionde spelade upp till dans för sina vänner hugenotterna under Bartolomei-natten. Det var bara den skillnaden, att dessa herrar, i stället för att störta sig i armarna på pariserdamerna, störtade

på dolkspetsarna, som riktades mot dem af legodrägarne hos en hertig af Guise, Moreval och Besme. Klockorna i tornet på Saint Germain l'Auxerrois, som gifvit signalen till det fasliga blodbadet, hade längesedan tystnat, tusentals lik lågo utsträckta i sitt blod på stengatorna och alltjämt spelede konungen, såsom det tycktes helt lugnt, på den här fiolen, som den berömda Andreas Amati förfärdigat åt honom, alldeles som om de fyrtio tusen undersåtar han bragt om lifvet höllo på att bedja ett Ave Maria för honom. Men kapten la Chastre, som utom de båda vindhundarne utgjorde konungens enda sällskap i rummet, visste hur det såg ut i den kungliga spelmannens inre. Ty han bemärkte sin herres blygrå ansiktsfärg och såg de stora svettddroppar, som perlade på konungens panna. La Chastre kände dessa osvikliga förbud till de fruktansvärda utbrott af raseri, hvilka stundom öfverföll Karl IX. Ändock blif kaptenen icke litet förskräckt, då han fick befallning att införa i rummet konungens svåger, Henrik af Navarra, som sedan ett par timmar hållits fången.

»Hvad är å färde, sire?» frågade Henrik, då han trädde fram till konungen. »Jag hör ett oupphörligt skjutande, skrik och larm, förnimmer buller af beväpnade, som springa fram och åter i slottskorridorerna; man håller mig fången. Hvadan allt detta?»

»Ni bör vara gläd, Henrik af Navarra, att ni ej vet hvad som är å färde! Se ut här, och ni skall förstå allt!» Med dessa ord lade konungen ifrån sig violinen och lyfte upp förhänget framför fönstret. »Se hit; man befriar mig i dag från edra vänner hugenoterna, man dödar, hvad som ej är katolskt! Är ni katolik?»

»Skall ni dö i edra faders tro, Sire?»

»Ja, vid Gud!»

»Nå, jag också!» gaf Henrik till svar.

Konungen var ej i stånd att yttra ett ord; han skumma af raseri, och, lik ett barn, måttade han ett knyt-näfs slag åt det första som låg honom i vägen, åt sin violin. Henrik mottog slaget, som annars säkert krossat violinen och denna omständighet räddade hans lif. Konungen hade redan fattadt den bredvid honom stående bössan; läggande an på sin svåger skrek han med hög röst:

»Döden eller messan?»

»Jag har räddat er violin, Sire! Ni skall ej döda mig», återtog Henrik utan att svara på frågan.

»Döda — döda! Ja, jag skall döda någon!» utropade konungen, framträdande till fönstret, och för hans kula störtade den närmast förbigående liflös i gatan. Konung Karl jublade af glädje.

Men på denna violin spelade han aldrig mer efter den natten. Den

skulle ha framkallat obehagliga, till ånger manande minnen, som han ville undvika.

Herr von der Weid gjorde ett litet uppehåll i sin berättelse.

»Ja, min herre, detta är hvad den kungliga uppsyningsmannen berättade vår Pardi. Dessa blefvo snart vänner, och Pardi spelade ofta till sin och vännens förnöjelse på den kungliga fiolen.

»Emellertid utbröt revolutionen. På en af de vägar, som från Paris leda till Schweiz, återsåg man en dag gardessoldaten såsom en trasig spelman, mödosamt uppehållande lifvet genom att spela. Konungens uppsyningsman, som af det skedd kunde förså att det var slut på konungadömet, hade vid skilsmessan från vännen gifvit honom ett medel att hjälpa sig fram på hemfärden, i det han skänkte honom fiolen. Pardi förde den med sig hem till Freiburg, där min far gaf honom för den en summa, som för den på alla medel utblottade var för hans uppehälle nyttigare än att äga en violin, som tillhört Karl IX af Frankrike.

Här tystnade herr von der Weid.

Så ofta jag återkom till Freiburg gjorde jag honom ett besök, men hemkommen efter en längre ferieresa mötte mig underrättelsen att den gamle herrn aflidit. Den gamla violinen kom till aflägsna släktingar och dess vidare öden har jag mig ej bekant.

(Slut.)

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

- Maj 10, 28. Gounod: *Romeo och Julia*.
 13. Verdi: *Den vilseförda* (Violetta: signora Maria Labia, gäst; Flora, Anna: fru ar Högborg, Jahnke; Germont, Alfred: hrr Wallgren, Malm; Gaston, baron Duphol, markis d'Aubigné, doktor Grenville: hrr Lennartsson, Mandahl, Oscar, Grafström).
 14. Gounod: *Faust*.
 12, 21, 24. Moussorgski: *Boris Godunow*.
 17. Puccini: *Tosca*. (Tosca: signora Maria Labia, gäst).
 18. Wagner: *Lohengrin*. (Elsa: frk. Olga Blomé, debut; konungen: hr Svedelius).
 20. Puccini: *Bohème* (Mimi: signora Labia, gäst).
 23. Bizet: *Carmen* (Carmen: signora Labia, gäst).
 25. Weber: *Friskytten*.
 27. Donizetti: *Regementets dotter* (Marie: frk. Ragnhild Björklund, 1:a debut; Balett: *Dygnet's timmar*).
 29. Puccini: *Madame Butterfly*.
 31. Verdi: *Trubaduren*.

Musikal. akademien.

- Maj 15. Musikföreningens 3:e abonnemangskonsert (87:e konsert.n). Biträdande: solister: frk. Larsén, fru Claussen; hrr N. Fahlman, John Johanson; kgl. hofkapellet. Dirigent: prof. Fr. Neruda. Program: Verdi: Requiem.

Vetenskapsakademien.

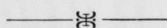
- Maj 16. Konsert af 13-årige violoncellvirtuosen Frits Dietzmann. Biträdande pianist: frk. Märtha Ohlson.

»Boris Godunow», som skulle ha gifvits den 10 maj (se förra numret) blef i följd af sjukdomsfall ersatt med »Romeo och Julia». Operans förnämsta tilldragelser ha under maj månad varit signoran, grefvinnan Maria Labias gästspel, börjande med titelrollen i »Tosca». Genom sin vackra, äfven i höjden välljudande och ypperligt skolade röst, sin sydlänst behagliga apparition och sitt uttrycksfulla spel, särdeles gripande i andra aktens tragiska scen, vann hon en fullständig, rikt bifall framkallande, triumf. Denna blef ej mindre i »Traviata», der hennes förträffliga koloratur ej mindre än hela den dramatiska framställningen var mönsterigill. Hennes Mimi i »Bohème» hade ytterligare utvecklats till fullkomlighet, sedan hennes första scendebut här i denna roll, nästan på dagen sex år förut. Såsom Carmen framträdde hon ett par dagar senare inför fylld salong med mästerlig framställning af denna lidelsefulla ombytliga karaktär.

Fröken Olga Blomé, som för ett år sedan gjorde sin första debut, som Margareta i »Mefistofeles» på operan, har nu haft sin 2:dra der såsom Elsa i »Lohengrin» och detta med afgjord framgång så väl hvad beträffar klangfull och väl behandlad röst som god och behaglig dramatisk framställning, egenskaper som berättiga till engagement vid kgl. teatern. — I »Tosca» har herr Oscar gjort lycka som baron Scarpia efter hr Forsell. Hr Svedelius har för första gången återgifvit kungen i »Lohengrin». Vid uppförandet af »Den vilseförda», försökte sig hr Adolf Wiklund första gången som operadirigent och visade sig i besittning af goda egenskaper såsom sådan, hvilket under nästa säsong kommer kgl. teatern till godo. D. 27 maj debuterade frk. Ragnhild Björklund som Marie i »Regementets dotter». Hennes röst är ej stor men har goda klara höjdtöner och hennes dramatiska framställning var ganska ledig och liflig.

Äfven herr Victor Wiklund, Ad. W:s bror, har debuterat förtjänstfullt som orkester- och kördirigent vid Nya Filharmoniska sällskapets 2:a abonnemangskonsert den 9 maj med utförandet af Mozarts C-moll-messa, af sällskapet förut uppförd i maj 1902. Af messan har Mozart endast kommit att fullborda Kyrie, Gloria, Sanctus och Benedictus; de andra numren ha tagits från annan kyrkomusik af honom och det hela, med instrumentation kompletterats af Alois Schmitt i Dresden. För de särskilda numren i den vackra messan saknas oss nu utrymme att redogöra. Med fru ar Oscar och Bartels, hrr Malm och J. Johan-

son som solister och k. hofkapellet fick messan ett värdigt utförande, som ock erkändes med bifall af publiken. Musikföreningen avslutade också värdigt säsongen med framförande af Verdis Requiem. Jämfördt med Mozarts messa visar sig detta vara en nyare tids verk, såväl genom starka dynamiska kraftyttringar som uti operamässiga ansatser, om än en vacker religiös stämning behärskar hela det genialiska verket. Dess utförande nu var en minnesåtgärd åt tonsättaren, som för 10 år sedan gick ur tiden. Senast gaf sällskapet det på Verdis dödsår 1901, då föregånget af en solosats ur en af Gunnar Wennerbergs Davids psalmer, sjungen af hr Lundquist. Wennerberg afled samma år som Verdi. Om Verdis messa hade denna tidning då en utförlig uppsats. Vid utförandet nu hade sällskapet vunnit förstklassiga solister i fröken Larsén, fru Claussen, hrr Fahlman och John Johanson. Hofkapellet biträdde och prof. Neruda dirigerade äfven nu. Den fulltaliga publiken hyllade välförtjent solister som öfriga medverkande och dirigenten med rikt bifall. Kören förtjänar särskildt loford för sin rena och präktiga sång.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern afslutade den 31 maj denna säsong. Gästspelet af grefvinnan Maria Labia afslöts den 23 maj med hennes utförande af Carmen. För nästa säsong lära hrr Carl Lejdström och B. Schweback vara engagerade vid teatern. Den senare gjorde i maj 1905 sin första operadebut och var engagerad vid Kgl. teatern 1905—1908, då han på hösten öfvergick till Oscarsteatern. Fröken Osborn lämnar operan i och för studier i utlandet.

Musikaliska akademien firade sin högtidsdag den 20 maj på middagen. Sedan preses, justitierådet Silverstolpe, öppnat sammankomsten uppläste sekreteraren dr. Valentin årsberättelsen och meddelade nekrologer öfver aflidna tonkonstnärer sedan sista högtidsdagen. Hans tal afslutades med en vacker minnesruna öfver Franz Liszt, som föddes för 100 år sedan, den 22 okt. 1811, hvarefter följde en intressant musikafdelning under medverkan af hofkapellet, under hr Järnefelts ledning, samt pianisten fröken Aurora Molander. Programmet upptog den behagliga symfoniska dikten »Orfeus» för stor orkester, Liszts pianokonsert nr 2, A-dur och den ståtliga symfonidikten »Festklänge». Den stora salen var fylld af en delvis festklädd publik.

Statsanslaget för musiklivets höjande i landsorten på proposition af

regeringen blef af statsutskottet afslaget — hvarom nämndes i vårt förra nummer, och hvilket beslut vi antogo också skulle blifva riksdagens. — Då frågan skulle afgöras af kamrarna blef emellertid anslaget beviljadt ehuru med ringa majoritet.

Operasångaren Jean Grafström kunde den 21 maj fira jubileum som lyrisk artist vid operan, der han debuterade den 21 maj 1886 och sedan oafbrutet och flitigt verkat. På jubileumsdagen fick han af Kgl. teaterns styrelse mottaga en större silfverpokal full af rosor och med inskrifning: »Till Jean Grafström 1886 ²¹/₅ 1911 från Kungl. teaterns direktion». Han blef för öfrigt firad med lyckönskningar, telegram och blommor i mängd. Vi sakna nu utrymme att lämna en öfverblick af hans konstnärsbana, hvilket därför får uppskjutas.

Konserttur till Norrland anträdades den 13 maj af operasångarna Carl Lejdström och Sven Nyblom.

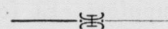
Lunds studentkårs sångare börja annandag pingst en konsertturné i Vexjö, som utsträcker till norra och mellersta Sverige, Stockholm inbegripet.

Fru Math. Jungstedt-Reutersvärd har återkommit till hufvudstaden efter att med sin man ha från oktober vistats utrikes, först ett par månader på Teneriffa, sedan i Spanien, Portugal, Paris och London.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande hade sin årshögtid på Hasselbacken den 27 maj med talrik samling af ledamöter. Efter förhandlingarne rörande årsberättelse m. m. intogs supé, hvarpå följde ett animeradt samkväm med tal och sång. En god kör föredrog dessförinnan en del sånger. Efter supén egnades en vacker hyllning åt sällskapets ordförande, öfverintendenten Burén, hvilken i 20 år fungerat såsom sådan. Af statskommissarien Sölermark öfverlämnades med ett varmhjärtadt tal, innebärande ett tack för hans trogna och nitiska verksamhet inom sällskapet, en vackert inbunden adress, hvarpå kören sjöng en sång till särskild skrifven text, med hyllning för »de 20 åren». Äfven doktor A. M. Myrberg helsade honom med en dikt. Sedermera togs en grupp-fotografi af de närvarande, hvilken skulle öfverlämnas till ordföranden som minne af dagen och sällskapet. Vi sakna nu utrymme till närmare omnämnande af dessa sånger och aftonens angenäma underhållning.

Upsala. Den vanliga vårkonserten i sammanhang med vårfesten, gafs den 20 maj af Allmänna sången i aulan under Wilh. Lundgrens ledning.

Göteborg. Om de stora musikfesterna den 26—28 april meddelades i förra numret. Dessförinnan gaf Göteborgs Symfoniorkester en populär södagskonsert den 23 april, hvars program upptog: Cherubini: uvertyr till »Ali Baba»; Viotti: konsert för violin (hr Molander) A-moll; Grieg: Peer Gynt suite I; Alfvén: Midsommarvaka. Musikfesten afslutades den 30 med en matiné i konserthuset, då hrr Kurt Sommer, John Forsell och W. Stenhammar medverkade som solister. Sista populärkonserten — sista säsongskonserten — gafs den 30 april med följande program och under medverkan af fru Schöller samt hr Sommer: 1. Weber: Uvertyr till »Oberon»; 2. Saint-Saëns: aria ur »Simson och Delila», Chanson ur »Ascanio» (fru Schöller); 3. Berlioz: »Luftandarnas dans» ur »Faust»; 4. Söng af Sjögren och Stenhammar (fru Schöller) med piano; Wagner: Inledning till 3:e akten af »Lohengrin»; Gralberättelsen ur denna opera (hr Sommer); Gästernas intåg på Wartburg ur »Tannhäuser». Den 18 maj gafs populärkonsert af hr John Forsell i konserthuset, hvarvid han sjöng »Pajazzo»-prologen, Halléns ballad ur »Gustaf Vasa», aria ur »Engen Onegin» samt sånger af Kjerulf, Grieg, Sibelius och Sjögren samt Josephssons »Längtan från hafvet», A. F. Lindblads »Männ tro, jo jo», och Geijers »Skärslipargossen». Hvad de tre sistnämnda beträffar ländar det hr Forsell till heder att han, nästan ensam af våra sångare, sätter dessa våra klassiska sångkomponister på sina program. Fröken Signe Rappe gjorde det också på sin sista populära konsert i Göteborg.

Från våra grannland.

Helsingfors. April 21—maj 20. I slutet af april och till 7 maj fortsattes italienska operaföreställningarna på Finska teatern med »Bohème», »Barberaren i Sevilla» och »Rigoletto». Apolloteatern har denna tid haft »Den glada änkan» samt »Fritz och Lisa» på operettprogrammet. Den 29 april började på Svenska teatern operettensembeln från Oscarsteatern i Stockholm under Hj. Meissners ledning sina föreställningar och har till den 20 maj hunnit uppföra »Vackra lady», »Pariserlif», »Julia», »Tjufskyttarne», »Prinsen af Pilsen» och »Zigenarkärlek». Den 14 och 17 maj har Slavjanski kören (45 personer) konserterat här. Den 26 april gafs sista populära konserten i Societetshuset. Filharmoniska sällskapet har gifvit ett par populära konserter och körkonserter ha gifvits af Akademiska sångföreningen, Ylioppilaskunnan Lajalat och M. M. Helsingfors' Musikinstitutet gaf den 26 april konsert i universitetssalen och sin 9:de musik-

afton den 7 maj, därvid utfördes Sonater af Beethoven op. 69 och 102 n:o 1 för violoncell och piano, Bach: Toccata, adagio, fuga (för orgel) bearbetad af Karl Ekman, som äfven spelades »Reminiscences de Norma» af Liszt.

Kristiania. April 22—maj 21. Nationalteatern har några gånger fortsatt uppförandet af »Madame Butterfly», med fru Kaja Eide som gäst, samt den nya operetten »Mot Nordpolen» — Centralteatern har haft på programmet »Lord Piccolo», »Flagermusen», »Den glada änkan» och »Svein Ured»; Fahlströms teater »En bröllops-tur till Kina» och »Franskilda frun». — Holters körförening har två gånger uppfört Händels »Messias». Den 28 gaf fru Ada Nielsen en afskedsafton med visor. I maj har fru Inga Lunde från Bergen gifvit en romans-afton och den 5 maj konserterade här Danska studentsångföreningen med operarepetitor S. Levysohn som dirigent samt operasångarne Helge Nissen och Olaf Holbøll som solister.

Köpenhamn. April 21—maj 20. Kungl. teatern har, som bekant, haft hr John Forsell till gäst denna tid och den 3 maj gafs med honom »Don Juan», som då för 300:de gången uppfördes här. Af pjäser med musik har spellistan för öfrigt upptagit »Lider Kirsten», »Hellig tre kongers aften», »Jeanettes bröllop», »Den lille havfrue», »Ungdom og galskab», »Livjægerne på Amager», »Barberaren i Sevilla», »Lohengrin», »Tosca», »Carmen», »Tannhäuser» samt baletterna »Coppelia» och »Toreadoren». Kasino-teatern har uppfört »Et folksagn» och »Den glada änkan», för 200:de gången den 20 maj; Dagmar-teatern har uppfört »Fra Diavolo» och »Evangeliummannen», Det ny Teater fortfarande »Den dygdiga Susanna» och »De smaa Michuer». Ett evenemang har varit »Parsifal» konserterna i rådhusalen af hr Seeber van der Floe med hr Peter Cornelius, Tonsi, Hoeberg och Max Müller som solister samt hoplockad kör och orkester. Första uppförandet var 26 april, sista 4 maj. Af andra akten och Kundrys parti förekom intet i detta »Parsifal»-potpourri, som enl. Politiken var skönt och högtidligt men ganska tråkigt. »Denna protestantiska rökelse och detta messande» fann anmeldaren mycket enformigt, och det hela utan sceneri och handling föga inbjudande.

Från andra land.

Den 4:e internationella musikkongressen öppnades i London den 29 april. Till kongressen, som avslutas den 3 juni, har den engelska regeringen afsänt officiell in-

bjudan till resp. stater att låta officiellt representera sig vid kongressen.

K. M:t har uppdragit åt ledamoten af Musikaliska akademien, tonsättaren Richard Andersson att som ombud för Sverige deltaga i kongressen, som utom de egentliga förhandlingarna samt en del festliga sammankomster, kommer att bjuda på talrika konserter däribland två för kammarmusik (dels äldre dels modern engelsk musik) och två för orkestermusik, en galaföreställning i Covent-Garden-operan och en kyrkokonsert i S:t Paulskyrkan.

Till våra prenumeranter!

Med operans stängning och sommarens inträde har det högre och egentliga musikklivet afstannat här i hufvudstaden, såsom för öfrigt nästan öfverallt, och därmed äfven intresset för detsamma trängts tillbaka. Svensk Musiktidning gör därför, i likhet med några andra musiktidningar, sommaruppehåll under »den döda säsongen». Från och med nästkommande september månad fortsättes tidningen, som förut, med två nummer i månaden.

Vördsamast
Redaktionen.

Dödsfall.

Jacobsson, John G., musikdirektör, pianist, afled härstädes den 8 maj, 41 år. Lidande af höggradig nervositet ändade han själf sitt lif. Här i hufvudstaden var Jacobsson känd såsom en vid konserter ofta medverkande, ackompanjerande pianist och musiklärare. Vid hans begrafning sjöng operasångaren Lennartsson etf par af Jacobssons kompositioner.

Mahler, Gustaf, berömd dirigent och komponist, hufvudsakligen på symfoniens område, afled i Wien den 18 maj i tyfoidfeber efter att kort förut ha verkat som dirigent i Amerika, där han från 1 nov. 1910 till 21 febr. 1911 dirigerat 48 konserter. Mahler var född den 7 juli 1860 i Kalischt (Böhmen) och studerade i Wien vid universitetet och konservatoriet. 1880 begynte han sin dirigentbana, blef 1885 kapellmästare i Prag, 1888 operadirektör i Pest, verkade 1891—97 som förste kapellmästare vid stadsteatern i Hamburg och blef 1897 kapellmästare och sedan direktör för hofoperan i Wien. Han har på senare tid hört till de berömda »resedirigenterna». Han har komponerat som ungdomsverk en opera »Die Argonauten», ett sagospel »Rübezahl» (t. egen text), sånger och kammarmusik, men slog sig sedan på symfonier. Den första af dessa uppfördes 1891 i Prag, den sista, 8:de, i München förra året, ett jätteverk för soli, kör och

orkester, hvarvid tusen personer medverkade och som räckte i bortåt två timmar. Hans symfonier blefvo mer och mer storslagna men alltför komplicerade att vinna allmänhetens förståelse. Han har äfven komponerat »Humoresken» för orkester och »Das klagende Lied» för soli, kör och orkester. Jämte dirigent för filharmoniska konserter i Wien och i Amerika, har han äfven varit kapellmästare vid Metropolitan operan i Newyork.

Zetterqvist, Carl, violinist, kammarmusiker, medlem af hofkapellet härstädes, f. 1863, afled här den 11 maj. Begåfvad musiker började han sin bana såsom sådan som spel i nummer vid Vestgöta-Dals regemente, studerade en kort tid vid konservatoriet i Stockholm och tillhörde därefter hofkapellet. En broder till honom är vår utmärkte violinist, konsertmästaren Lars Zetterqvist.

J. G. Malmström
**PIANINON
FLYGLAR
Göteborg.**

Pianomagasin

Största lager af bästa svenska och utländska fabrikat.

OBS! Hufvuddepot för Kgl. Hofleverantörerna **Malmström o. Billberg, Uebel & Lechleiter, Schiedmayer** samt Orglar från Skandinaviska Orgelfabriken.

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma betalningsvillkor.

Stort lager af prima uthyrningsinstrumenter.

Gust. Pettersson & C:os A.-B.
Malmskilnadsg. 13, Stockholm.

Föreståndare

Dir. Albert Lindström.
Etablerad 1870.

R. T. 67 32. A. T. 78 31.

- Innehåll -

Nikolai von Wilm † (med porträtt). — Alexandre Guilment † (med porträtt). — Fritz Dietzmann, en 13-årig violoncellvirtuos (med porträtt). — Internationella musikkongressen i Rom D. 4—11 april, af O. Morales. — Musikbref från Nürnberg, af V. B. — Följetong: En märkvärdig violin (forts. o. slut). — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Från våra grannland. Från andra land. — Till våra prenumeranter. — Dödsfall. — Annonser.